

3. Erilaiset tavat

Tottuminen erilaisiin tapoihin ja kulttuuriin vie yleensä paljon voimavaroja. Väsymys ja kyllästyminen saattavat iskeä yllättävästi, ellei pidä varaansa.

Opittavaa on

Maarit ja Jari Berg
Moshi, Tansania

Oli kaunista katsella Moshin kansainvälisen koulun ylioppilasjuhliissa, kuinka nuoret toivat ylpeänä esiin oman maansa perinnettä. Sitä ei hävetty tai yritetty piilotella siinä pelossa, että erottuu muista, vaan se oli osa sitä rikkautta, missä saamme olla ja kasvaa.

Huomasimme, kuinka monissa kulttuureissa vanhimpien sekä suvun vanhinten kohtaaminen ei ole vain pelkkä kättely tai ”moi”. Monet nuoret miehet kumarsivat syvään, koskettaen vanhempien jalkoja ennen kuin lämpimästi halasivat toisiaan.

Kun seurasimme tätä kansainväistä joukkoa, tuli mieleen, miten paljon meillä olisi opittavaa muulta maailmalta. Monesti pelkäämme ja arastelemme uusia tapoja ja erilaisuutta omalla paikkakunnallamme.

Ystäväkiri 2/2001

1. Olisiko mahdollista alkaa uudenlainen kohteliaisuuden kulttuuri omalla paikkakunnalla?

2. Mitkä olisivat minimi-kohteliaisuussäännöt?

3. Miltä tuntuisi avata ovi vanhemmalle henkilölle kohteliaasti kumartaen?

4. Mitä eettisiä velvollisuuksia lapsilla on vanhempiaan kohtaan
a. Suomessa
b. muualla maailmassa, vaikkapa afrikkalaisissa tai aasialaisissa kulttuureissa?

Kun rauta taipuu

Kati Kemppainen
Iringa, Tansania

Monenlaiseen kurimukseen on tänä kahtena vuotena ehditty joutua täällä Tansaniassa. Ihmeesti sitä vain on selvitty hengissä, vaikka kolhuja on tullut.

On ollut suurta iloa ja suurta taakkaa, mutta ainakaan köyhäksi, tylsä-

si, tasapaksuksi tai helposti ennakoitavaksi ei elämää voi täällä sanoa.

Välillä ollaan kuin kukka Jumalan kämmenellä, välillä kuin punahehkui-

nen rauta sepän moukaroitavana.

Kiertokiri 2/2000

Täditteilyä

Kimmo ja Tuula Kosonen

Bangkok, Thaimaa

Eräässä meille tullessa *Helsingin Sanomissa* oli yleisönosastossa kirjoitus siitä, miten kirjaston virkailijoita täditellään. Se koettiin epäkohteliaaksi. Myöhemmin saimme palautetta eräältä lukijaltamme siitä, että mekin tädittelemme kirjeissämme. Yritimme miettiä, voisimmeko lopettaa täditteilyn kokonaan. Se ei kuitenkaan meiltä onnistu.

Olemme nimittäin asuneet Thaimaassa jo niin pitkään, että emme osaa enää ajatella paikallisia ihmisiä pelkillä nimillä. Kaikki täällä ovat joko

tätejä, setiä, pikkusiskoja, isoveljiä, opettajia, lääkäreitä, korjausmiehiä tai muita vastaavia.

Vain läheiset ystävät kutsuvat toisiaan pelkillä nimillä ja silloinkin yleensä vain vanhempi nuorempaa. Ajattelimme vielä, että koska thaimaalaiset nimet ovat vieraita suomalaisille, niin ette ehkä nimen perusteella osaisi päätellä kyseessä olevan ihmisen ikää ja sukupuolta. Täditteily olisi tällöin selventävää.

Ystäväkirje 3/2001

Suomalaisessa kulttuurissa ei ole tapana lisätä puhuttelusanaa joka väliin. Ulkomailla käytäntö voi olla toinen.

Ranskaan tutustumassa

Saara Iivonen

Suomi

Ranskalaisille on tärkeää kohdistaa sanomansa asiat tarkemmin tietylle henkilölle lisäämällä puhuttelusana repliikkinsä perään. Esimerkiksi: ”Hyvää yötä, äiti.” ”Kiitos, Saara.” ”Anteeksi, isä.”

Jos lapsi unohti puhuttelusanan esimerkiksi ruokapöydässä, kysyvät vanhemmat usein: ”Kiitos kuka?”

Poskisuudelmilla tervehdittiin ystä-

viä, kotona myös toivottiin hyvät yöt ja huomenet poskisuukoilla. Halaaminen sen sijaan oli ehkä harvinaisempaa kuin Suomessa.

Uusia ihmisiä kohdatessani ja kätellessäni yllätyin usein, kuinka huonosti ranskalainen osaa katsoa silmiin.

Suomi, kesällä 2001

1. Suomalainen katsoo silmiin puhuessaan toisen kanssa. Mitä ajattelette henkilöstä, joka ei katso silmiin? Näytelkää erilaisia tapoja tervehtiä. Kuulostelkaa tunteitanne. Asettukaa myös ranskalaisen rooliin. Mitä hän ajattelee?

2. Mitä silmiin katsominen muualla maailmassa saattaa viestittää?

Juhliminen kaikkialla maailmassa on erityisesti yhteyden vaalimista. Seuraavaan on koottu joitakin juhlimisen aiheita ja muotoja.

Pauketta ja räiskettä

*Tuula Tötterström
Barquisimeto, Venezuela*

Joulun aika oli aikamoista pauketta ja räiskettä.

Olen joskus kuvitellut ilotulituksen pääasian olevan hienot valosuihkuasetelmat, jotka raketeista purkautuvat. Täällä olen oppinut, että pääasia onkin kova ääni. Jouluyötäkin varten harjoiteltiin jo pitkin viikkoa, ainakin siltä kuulosti. Uudenvuodenyönä parannettiin tahtia eli lisättiin pamauksia entisestäänkin.

Uudet metelit syntyivät, kun tšekäläinen joukkue voitti Venezuelan baseballmestaruuden. Minuutin kuluttua viimeisestä ratkaisevasta hutilyönnistä vähän ennen puoltayötä alkoi kan-

sa kohista ja humu nousi ja väki valui kaduille huutamaan.

Pian löytyivät paukkuraketitkin. Puolen tunnin kuluessa keskellä yötä oli saatu aikaan liikenneuhka läheiselle valtavyölle. Huutoa kesti pari tuntia. Sitten se repesi uudelleen, kun sankareiden bussi saapui Valenciasta.

Kiertokirje 1/2001

1. Saunassa ja kirkossa ei saa Suomessa metelöidä. Milloin meillä metelöidään? Miksi?

Nautin tästä yksinkertaisuudesta

*Katri Kilasi
Kidugala, Njombe, Tansania*

Sataa, sataa ropisee...

Me olimme joulukirkossa täällä Kidugalassa. Kirkko oli täynnä väkeä, lehteriä myöten. Seurakunnan naiset olivat valmistaneet joulukuvaelman. Näytelmän kohokohta oli varmaankin se hetki, jolloin elävä vuohi käveli käytävää pitkin kirkon etuosaan.

Täällä joulun vietto keskittyy jouluun iltaan ja joulupäivään – nautin tästä yksinkertaisuudesta. Ennen jouluaattoa mikään ei osoita, että joulu on lähellä.

Kaupungeissa tietenkin on jotakin länsimaista joulurekvisiittaa esillä, mutta hyvin, hyvin vähäisessä määrin vaikkapa Suomeen verrattuna. Pienessä Njomben kaupungissamme (45 km Kidugalasta) on kaksi pientä paperikauppaa, joissa myydään joulukortteja, siinä kaikki.

Jouluaattoiltana kirkossa on juma-

lanpalvelus, johon varsinkin lapset osallistuvat. Varsinainen joulun juhlimispäivä on joulupäivä, jolloin menään kirkkoon. Jumalanpalveluksen jälkeen syödään hyvin. Riisiä ja kanaa, juhlaruokaa.

Mikäli mahdollista, perheen jäsenille on hankittu jouluksi uudet vaatteet. Juhlapäivät jatkuivat muslimien Idd el Fitr -juhlalla, jota vietetään muslimien paastokuukauden päättymisen kunniaksi.

Muslimien pyhä päivä on kaikille tansanialaisille virallinen vapaapäivä, jolloin valtion virastot, pankit ja postit ovat kiinni. Samoin kristittyjen joulu, pitkäperjantai ja pääsiäinen ovat virallisia vapaapäiviä kaikille kansalaisille, myös ei kristityille.

Tansanialaista moniarvoisuutta käytännössä!

Kiertokirje 1/2001

Joulu yllättää

Kati Kemppainen

Iringa, Tansania

Joulu pääsee joka kerta yllättämään. Mikään ei oikein valmista mieltä siihen, ennen kuin se on todella käsillä.

Luonto on kukkeimmillaan, kun oma sielunmaisema vaatisi pakkaset ja hanget. Ruusut helottavat ja persikat kypsyvät puutarhassa, mutta hyasintin tuoksua ei tunnu. Eikä myöskään ole sitä viikkokausia aikaisemmin alkavaa joulun rummutusta kaupoissa – sitä emme ole kaivanneet.

Joulua valmistellaan huomattavasti pienemmässä mittakaavassa, eikä kovin ihmeitä tarvita herättämään juhlan tuntua: vain adventtikiyntilän sytytys, piparkakun tuoksu, joululaululevy. Mutta myönnettävä on, että äskettäin piparitaikinaa valmistessa sekaan saattoi tpahtaa yksi koti-ikävän kyynele.

Kiertokirje 4/2000

1. Suomessa rummutetaan joulun alla, metelöidään siis. Kati kaipaa Suomeen, vaikka asuu paikassa, mistä täällä kaihoten lauletaan: "... miss' sypressit tuoksuu nyt talvellakin..." Kaipauksen merkitys ihmisen elämässä?

Neljä inkerinsuomalaisen tarina

Viimeinen jouluni lapsuuden kodissa

Lunta paljon.

Mielessä on hirveän pitkät porkkana-, lanntu- ja muut vaot, mitkä eivät loppuneet ikinä. Vaot alkoivat nautan takaa ja päättyivät metsään. Niitä sai kitkeä ja itkeä koko kesän.

Mutta talvi-iltoina oli hauskaa tuoda juureksia kellarista ja rouskutella niitä. Kellari oli täynnä talvitavaraa. Vintillä oli karpaloita ja puolukoita. Pihlajanmarjatkin oli poimittu kauniisti pitkään oksaan. Isäni sanoi punottua oksaa "revoksi". Toisinaan se näyttikin siltä. Kyllä pihlajan marjat olivat talvella hyviä ja maistuivat makeilta!

On joulun aika. Äiti touhuaa ja laittaa ruokaa pöydälle. Isällä ja lapsilla on valmiina olkikoristeita. Niitä ripustetaan kattoon. Sisään tuodaan myös pitkiä ruisolkia ja ne levitetään lattialle. Sitä iloa meillä!

Joulukuusi on koristettu, saunassa käyty ja ikkunat katettu paksuilla verhoilla. Joulun vietto alkaa.

Ovelle kolkutetaan. Ovella seisovat miliisi ja nimismies. Isä saa sakkot. Joulu ja kuusi on kielletty. Tunnelma on kadonnut. Kylmää suihkua kaikille. Veljeni Toivo oli silloin 10-vuotias, minä 6, siskoni Saima 3 ja Elviira yksivuotias.

Muisto on säilynyt 71 vuotta. Sitä ennen oli onnellinen aika. Sen jälkeen täytyi jättää uusi koti, missä ehdimme asua vain viisi vuotta. Isäni vangittiin 27.03.1938 ja ammuttiin 05.05.1938.

"Ei voinut Inkerin suomalaisia jättää eloon kenellä oli älyä."

Tästä ajasta alkoi minun kiertotieni.

Helsinki, toukokuu 2002

1. Mitä uskonnonvapaus merkitsee?

Kahdet juhlat

Kati Kemppainen

Iringa, Tansania

Iringan collegen kolmannet valmistujaisseremoniat juhlittiin 4.10.2000 Tansanian Iringassa. Lakkinsa ja todistuksensa saivat opiskelijat sekä tältä että edelliseltä vuodelta – vuosi sitten juhlallisuudet peruttiin viime hetkellä, Julius K. Nyereren kuoleman takia. Samalla virkaan asetettiin collegen uusi rehtori, tri Nicholas Bangu, joka aloitti työnsä kuluvan vuoden heinäkuussa.

Päivä aloitettiin kulkueella hallintorakennuksesta juhlasaliin, jossa tunnelmaa piti yllä torvisoittokunta. Rehtorin virkaanasettamisen toimitti yliopiston kansleri, piispa Mushemba. Paikalla avustamassa oli koko yliopiston korkein johto.

Uudelta rehtorilta kysyttiin, haluaako hän ottaa vastaan tämän viran, hoitaa asioita tunnollisesti ja luotettavasti ja toimia kaikessa yliopiston parhaaksi. Myöskin kysyttiin, lupaako hän toimessaan kunnioittaa kaikkia työtovereitaan. Sen jälkeen kysyttiin yleisöltä, lupaako se puolestaan kunnioittaa uutta rehtoria ja tehdä hänen kanssaan yhteistyötä yliopiston tavoitteiden saavuttamiseksi. Näihin kaikkiin kysymyksiin vastattiin myöntävästi: – Jumalan avulla tahdomme tehdä näin.

Tauon jälkeen alkoivat itse valmistujaisseremoniat vastavalmistuneen kappelin pihamaalla. Vain pari päivää aiemmin olivat työmiehet vielä kilkutelleet vasaroitaan työmaalla, mutta juhlaan mennessä oli kaikki saatu valmiiksi ja pihapiiri siistityksi. Aivan kappelin oven eteen, leveiden portaiden yläpäähän oli asetettu kanslerin juhlatuoli. Hänen rinnallaan istuivat muut kunniavieraat. Yleisölle, opiskelijoille ja omaisille oli pystytetty telttakatos suojaamaan auringolta. Runsaat kukka-asetelmat, ilmapallot ja viirit loivat juhlan tuntua, olipa paikalle pystytet-

ty juhlakaarikin, jonka alta sai jokainen valmistuva opiskelija käydä hake-massa todistuksensa ja lakkinsa kanslerin kädestä.

Päästötodistuksen sai yhteensä 103 opiskelijaa, kolmesta eri tiedekunnasta: teologisesta, business- ja journalistisesta. Lakitieteellinen odottaa vielä ensimmäisiä seremonioita, onhan se niin äskettäin perustettu, ettei yhtään vuosiluokkaa ole vielä valmistunut. Yleisöä saapui paikalle koko ajan lisää juhlan kestäessä, ja ilmapiiri oli yhtä aikaa juhlava ja iloinen. Jokainen todistuksensa vastaanottanut opiskelija sai riehakkaan ja kovaäänisen kannustuksen huutokuorolta, joka näytti koostuvan lähinnä opiskelukavereista.

Suurimmat ilohuudot kajahtivat ilmoille, kun vastavalmistuneet kolme naisteologia astelivat kukin vuorollaan juhlakaaren alta kanslerin eteen. Kukkia, lahjoja ja onnitteluja jaettiin, valokuvia otettiin yksin ja ryhmissä, opettajien ja sukulaisten kanssa. Iloisimmat kasvot löytyivät niiltä valmistuneilta, jotka olivat opintojensa aikana kohdanneet suurimpia vaikeuksia: keltä oli kuollut isä, kuka oli menettänyt sponsorinsa, kuka oli sairastanut niin, että oli pitänyt lykätä valmistumista vuodella.

Juhla oli kaiketi tyypillinen tansanialainen juhla siinä mielessä, että siinä eli sulassa sovussa niin perinteisiä kuin länsimaisia aineksia. Kestoltaan se oli varsin lyhyt, vain runsaat 3 tuntia, ja puheillekin oli määrätty maksimiajat, missä hämmästyttävän hyvin pysyttiin. Juhla-asuissa henkivät amerikkalaiset college-perinteet, ja taustamusiikiksi oli valittu ylikansallinen diskopop.

Puheiden sisältö ja rakenne taas noudatteli tansanialaisen retoriikan ihanteita. Kunniavieraiden aseman

Jatkuu sivulla 42

Jatkoa sivulta 41

korostaminen lienee noussut myös täkäläisestä perinteestä. Aika-ajoin ilmoille nousseet naisten ilonkiljahdukset taas ovat sitä syvintä afrikkalaista tunteenilmaisua, jota ilman ei ilojuhlaa voida viettää. Veisatuissa virsissä kaikui eurooppalainen sävelkulku,

mutta laulun rytmi, voima, poljento ja henki kertoivat siitä jäljittelemättömästä afrikkalaisesta elämänvoimasta, mitä ei löydä mistään muualta.

Kiertokirje 4/2000

*1. Mitä eroja löydät tansanialaisesta tavasta juhliä?
Mitä samaa tavoissamme on?*

Ympärileikkausjuhlissa voidaan saada seteliliivi

*Ulla ja Ilkka Mäkinen
Izmir, Turkki*

Hotelliamme vastapäätä sijaitsi juhlasalonki, jossa juhlittiin viikonloppuisin poikien ympärileikkausjuhlia. Kaikki muslimipojathan ympärileikataan ennen murrosiän alkua. Joissakin perheissä se suoritetaan ilman sen suurempia juhlallisuuksia, mutta hyvin tavallista ovat suuret koko suvun ja naapuruston kattavat juhlat.

Pojat pukeutuvat kuin pienet sulttaanit uhkeasti koristettuun turbaaniin, valkoisiin pussihousuihin ja viittaan. Ensimmäisenä päivänä kokoontaan tanssimaan ja syömään, seuraavana päivänä poikia ajelutetaan ympäri kaupunki autosaattueessa torvien soidessa.

Meidätkin kutsuttiin eräisiin juhliin, jotka järjestettiin kadulla. Illan pimeessä pikku orkesteri soitti suuren rummun ja terävä-äänisen pillin johdolla vieraiden tanssiessa monimutkaisia piiritansseja. Pienen päivänsan-

karin tanssittua äitinsä ja tätiensä kanssa tuli lahjojen annon vuoro.

Poika nostettiin pöydälle ja vieraat asettuivat jonoon kiinnittääkseen seteleitä hänen kaulansa ympärille ripustettuihin hihnoihin niin, että hänelle muodostui ikään kuin seteliliivi. Kiitokseksi poika suuteli ja kosketti otsalaaan vanhempien henkilöiden kättä.

Lähtetikirje 3/2001

1. Ympärileikkaus on siirtymäriitti lapsuudesta aikuisuuteen. Keskustelkaa erilaisten riittien tarpeellisuudesta. Millaisissa juhlissa olette olleet?

Paras lahja

Almaz ja Nabai Kauppinen
Mwanga, Tansania

Erään matkamme varrella näimme pelottavan näköisiä nuorukaisia, joilla oli mustat vaatteet ja valkoisella maalatut merkit kasvoissaan. He olivat maasaipoikia, jotka odottivat ympärileikkausjuhlaa.

Nuoret pojat ympärileikataan keran elämässään. Tämän jälkeen he liittyvät heimon satureihin. Ympärileikkauksia järjestetään seitsemän vuoden välein, jolloin kaikki sopivan ikäiset pojat leikataan.

Kotimatalla autossa kuljettajamme kysyi, mitä antaisimme maasaiheimon jäsenelle, jos hän olisi hyvä ystävämme. Mietin hetkisen ja vastasin, että antaisin Raamatun.

Kuljettaja naurahti ja kysyi: "Entä jos ystävä ei osaa lukea? Mitä valtio voisi hänelle antaa?" Ajattelin, että jospa sähkö. Kuljettaja oli kuitenkin sitä mieltä, että maasait eivät sähköjä tarvitse, eivätkä oikeastaan niitä arvostaisikaan, he kun kunnioittavat omaa elämäänsä ja kulttuuriaan vahvasti.

Kuljettajan mielestä paras lahja, minkä ystäväilleen voisi antaa, olisi hieno lehmä, sillä karja on maasaiheimon rikkauden ja ylpeyden lähde.

Kiertokirje 1/2001

Kolme raajaa maahan

Mervi ja Juha Viuhko
Fatick, Senegal

Senegalilaisen painin tunnelma on päätähuimaava. Rummut kaikuvat, laulu raikuu ja painijat valmistautuvat taistoon ottaen välillä tanssiaskeleita ja tehden taikoja maahan.

Painijoilla on amuletteja jaloissa, käsissä ja kaulassa.

Ensikertalaisesta tuntuu, että kaikki on sallittua, mutta voittaja on se, joka saa vastustajalta kolme raajaa maahan.

Lähtekirje 2/2001

*Kun viisaalla miehellä
on kaksi limppua,
hän myy toisen
ostaakseen liljan.*

Kiinalainen sanantasku

Järjestyksessä, pastori, järjestyksessä

Irja Aro-Heinilä

Morogoro, Tansania

Nuoret ovat alkaneet solmia yllättävässä määrin kristillisiä avioliittoja täällä Tansanian Morogorossa. Avioliittotodistuksia valtion toimistoista metsästäessäni väsyn kerta kaikkiaan Tansanian toimimattomuuteen. On kyse vain pelkistä kaavakkeista. Kaavake maksaa vajaat 10 euroa ja kumpikin parista tarvitsee omansa. Valtio saisi siis alle 20 euroa per pari, mutta kaavakkeita ei jostain syystä ole tai niitä ei anneta, koska en halua maksaa virkailijalle ylimääräistä palkkiota. Kuulutukset on kuitenkin jo luettu ja juhlapäivä määrätty. Lääninrovasti neuvoo vihkimään ja viettämään häät.

– Kirjoita todistus sitten joskus myöhemmin!

Kaunis monivärinen kutsukortti kertoo, että vihkiminen alkaa kirkossa tasan kello 16. Vihkiparin kanssa käytyjen opetuskeskustelujen päätteeksi olemme tehneet tuon aikakysymyksenkin ihan selväksi.

– Kortteihin on kirjoitettu mitä on kirjoitettu, mutta me olemme paikalla kello 17!

Minua alkaa jo puolenpäivän aikaan mietityttää edessä oleva vihkiminen. Olen luvannut mennä kirkolle varmuuden vuoksi jo ilmoitettuna aikana. Iltapäivän lamauttava kuumuus tuntuu vievän voimat kaikilta, ei vain pohjoisen viileyteen tottuneelta. Ihmeekseni kirkossa on väkeä jo aika paljon. Saamme ihastella taidokasta kaarta, jonka omaiset ovat punoneet alttarin eteen, vihkituolien päälle. Kaksi valtavaa palmun lehteä on sidottu yhteen ja koristeltu ilmapalloon, valkkyvin lampuin, koristenauhoin ja kukin.

Ihmeekseni huomaa ajattelevani, että se on kaunis. Kolme vuotta sitten olisin ajatellut toisin, mutta tiedän nyt, miten paljon vaivaa koristeeseen on uhrattu, miten upea se on tansa-

nialaisen kirkon harmauteen tottuneen silmissä. Juttelemme niitä ja odotamme. Lopulta lähdän allekirjoittamaan kirjeitä, joilla yritän saada seurakuntalaiset maksamaan jumalanpalveluksen kolehteihin tuotujen tavaroiden huutokaupoista jääneet velat ja vuotuiset lupausmaksut. Näiden lupausmaksujen nojalla tehdään seurakunnan budjetti. Tämän vuoden lupaukset ovat jääneet lupauksiksi. Työttömyys on huikea. Ehdin tehdä valmiiksi 200 kirjettä siihen mennessä, kun sulhanen saapuu.

Voi mikä ilo, pääsemme alkamaan ehkä vain noin puolitoista tuntia virallisesta aikataulusta myöhässä. Sulhasta vähän hermostuttaa, sillä hän on kuullut, että kaupungin kauneusalongissa oli ollut iltapäivällä sähkökatkos. Morsian saattaisi ehkä myöhästyä. Kun morsian ja hänen jälkeensä vielä yksi pieni sulhaspoika tulee, on alkanut jo hämärtää. Minua huolestuttaa, miten mahtaisin nähdä lukea liturgian kaavaa vihkijumalanpalveluksessa. Sekoilenkin heti alussa, paikassa, joka jo pitäisi osata vaivata unissaan. Odottaminen saattaa olla melko lamaannuttavaa. Nyt täytyy terästäytyä. Sisältä olen kuin vihkikaaren nuutuneet kukat ja kuumuudessa lätsähtäneet ilmapallot. Jospa ulkoapäin olisin edes vähän valkkyvien koristenauhojen tapainen.

Yhdeksän aikaan illalla hääpari ei ole vielä saapunut häävastaanotolle. Kun he vihdoin tulevat, he eivät poistu autosta. Mikä tässä nyt kiikastaa? Minulle selitetään, että kaikki asiat menevät järjestyksessä. Hääpari ei voi poistua ennen kuin väki on mennyt sisään. Miksi väkeä ei sitten kutsuta sisään?

– No, kaikki menee järjestyksessä. Järjestyksessä, pastori, järjestyksessä.

Jatkuu sivulla 45

Jatkoa sivulta 44

Kukaan ei voi mennä sisään ennen piispaa, joka odottaa autossa sitä, että hänet tullaan ottamaan virallisesti vastaan. Kaikki odottavat. Lopulta joku hakee piispan. Pitkällisen odottelun jälkeen sulhanen ja morsian nousevat autosta. Yhtään hymyä ei morsiamelta heltiä. Hänellä ei ole siihen lupaa.

Yöllä kotiin tultuani mietin iltpäivän ja illan kokemuksia. Päädyn siihen tulokseen, että aikakäsitys täällä Tansaniassa on kerta kaikkiaan unohdettava ja otettava tilalle järjestyskäsitys. Tajuan vihdoinkin, mikä on tärkeää. Tärkeää on se, että kaikki menee järjestyksessä. Aikaa odottamiseen on.

Mitä vuosituhannen vaihtuminen oikeastaan merkitsee ihmiselle, joka ei tiedä edes syntymävuottaan, syntymäpäivästä puhumattakaan? Tai jokin kello 16 lauantai-iltapäivänä? Merkitystä on vain sillä, että pari saa toisensa järjestyksessä ja juuri niin kuin kuuluu tehdä.

Eräs hankaluus tässä on. Jotkut tansanialaiset ovat sisäistäneet meidänlaisemme aikakäsityksen. Kirkkovaiki väsyi odottamiseen ja kapinoi ääneen. Oltiin törmäyskurssilla kuin avioliitossa konsanaan.

Tansania 2000

1. Mitkä tavat ärsyttävät sinua omassa kulttuurissasi?

2. Nuoren oikeudet ja velvollisuudet?

3. Ihmisten kohtaamisessa viestit kulkevat monella tasolla: kulttuurin, uskonnon, aatteiden, maailmankatsomusten, perhesuhteiden, arvojen, käytössä olevan tiedon määrän, tunteiden ja järjen sekä muiden seikkojen alueilla. Tiedon, järjen ja kaikenlaisen kouriintuntuvuuden ylivalta naulaa ihmisen maailmaan, jossa mielikuvituksen antama lahja saattaa jäädä käyttämättä. Kun yhdistää nämä kaksi maailmaa, mielikuvituksen ja kouriintuntuvuuden, suuret kysymykset saattavat alkaa hahmottua ja jopa ratketa. Mitä uutta löydät omaan elämääsi tämän kertomuksen ja siihen liittyvien mielikuvaharjoitusten kautta?